

**Modře natištěné štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
31,78+ 2,22 (GST) = 34 kan. dolarů
Cena 1.40 + 0.10 (GST) = 1.50 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

**Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!**

J Time
Committed
À délai
convenu

**Telefon: (416) 530-4222
Fax: (416) 530-0069
E-mail: abrezina4222@rogers.com
satellite1-416.com@satellite1-416.com
abe@satellite1-416.com**

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 18.

(272.)

Vol. 12.

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com

Thursday,

September 19,

2002

Ohlédnutí za Torontským mezinárodním filmovým festivalem

Ararat na zahájení

Nebývá zrovna obvyklé, aby film s malým rozpočtem zahájil jeden z největších filmových festivalů na světě (celkem 345 filmů z 50 zemí se zde představilo v 194 premiérách, z toho v 69 světových, 14 mezinárodních a 111 severoamerických). Letos se tento husarský kousek podařil kanadskému režiséru Atomu Egoyanovi s filmem *Ararat*, jenž se překvapivě odehrává převážně v Torontě na letišti, kde je osmnáctiletý Raffi při návratu z Turecka zastaven celníkem, který u něj objeví filmy z Turecka, dokumentující pozadí genocidy Arménů v roce 1915. Raffi se mu snaží vysvětlit, že se film nemohl natáčet v Turecku legálně, protože turecká vláda doposud odmítá přiznat, že karménské genocidě vůbec došlo. Negativy, které veze jsou prý nevyvolané, proto mu Raffi ukazuje snímky, které pořídil malou digitální kamerou. V druhé rovině probíhá filmová rekonstrukce této události. Film nepředstírá, že k událostem došlo přesně tak, jak to vidí režisér, či scénárista, pouze ukazuje, jak je těžké se dobrat historické pravdy a jak jiný pohled v kulturně rozdílném Torontu mají příslušníci turecké menšiny a jiní Arméni. Jak je někdy velice nezřetelná linie mezi „bojovníky za svobodu“ a „teroristy“. Egoyan, který se narodil v Egyptě a jeho rodiče jsou Arméni obsadil do jedné z hlavních rolí svou manželku rovněž Arménku Arsínée Khanjian a do další hlavní role studenta Raffiho neherce Davida Alpaye.

Digitální technologie do značné míry ovlivnila i tento festival. Obzvláště země, které nejsou ekonomicky silné mohou vytvořit nekomerční filmy. Jedním z nich byl rumunský film režiséra Sinisy Dragina podle románu Ioana Carmazana *Bůh nás líbá na ústa každý den*. Černobílý film o propuštěném vězni Dumitrovi ukazuje dva aspekty života. Jeden nesmírně brutální, který vede opět k zločinu. Proti němu je však lidská dimenze touhy po Bohu, v kterého však Dumitru nevěří, ale jaksi cítí jeho přítomnost, snaha zakotvit v lásce a věrnosti, což ve filmu symbolizuje bílá husa, kterou Dumitru nosí stále s sebou.

Z postkomunistických zemí bylo nejvíce zastoupeno Rusko - pěti filmy, které reprezentují různé směry v ruské kinematografii. Příběh současné ruské mafie, její vzestup i boj o moc, nejen ekonomickou, ale i politickou ukazuje film Pavla Lounguina *Magnát (Oligarch)*. Režisér přes to vše zdůraznil před promítáním, že věří ve svobodu v Rusku. Film *Kukačka (Kukuška)* Alexandra Rogožkina zachycuje druhou světovou válku a hlavně období v září 1944 na příběhu tří vojáků: Rusa, Fina a Laponce. Jakoby návratem k ruským klasikům je snímek Valerije Todorovského *Milénec (Lubovník)*. Příběh Míty a a Váni - manželka a milenec mrtvé ženy. Jejich nenávisť a zároveň zvláštní vztah závislosti připomíná nejen ruskou literaturu 19. století, ale i klasiku ruského filmu Andreje Tarkovského. Alexandr Sochurov zastupuje ruskou avantgardu a jeho film *Ruský oblouk (Russkij kovčeg)* se odehrává celý v petrohradské Ermitáži, kde ukazuje historii od Petra Velikého k carskému bálu v roce 1913 za Mikuláše II. Průvodcem je francouzský diplomat z 19. století. V poslední době je většina ruských filmů dělána v

Herečka Sophia Loren se svým synem režisérem Eduardem Pontim na tiskové konferenci k filmu *Mezi cizinci* Foto Satellite

koprodukcí s Německem (*Ruský oblouk*) nebo Francií (*Magnát*). Opakem byl film Alexeje Muradova *Drak (Zmej)* o katu v době perestrojky. Není oslavou něčeho velkého, ale působí depresivně a beznadějně. Ani příští generace nemá mnoho naděje. Kat žádá o prodloužení kontraktu a děti pohybující se po ulici mají naději opět jen v kriminále.

Českou kinematografii reprezentoval oficiálně film Vladimíra Michálka *Babí léto*, který byl velice pozitivně přijat hlavně u distributorů a je pravděpodobné, že se objeví v severoamerických kinech. Jiří Menzel a jeho esej o Rudolfovi Hrušínském je součástí německé koláže *O deset minut starší - Cello*. V deseti minutách se snaží zamyslet nad časem kromě Menzla i Bertolucci, Figgis, Szabó, Denis, Schlöndorff, Radford a Godard.

Pár slov

s režisérem Vladimírem Michálkem

V den jeho odjezdu do Prahy jsme promluvili s režisérem Vladimírem Michálkem, od kterého jsme měli možnost vidět v kanadské televizi filmy *Zapomenuté světlo* a *Anděl exit*. Film *Je třeba zabít Sekala* mnozí z nás viděli na videokazetách. *Babí léto* je jeho šestým celovečerním filmem. Je to zároveň poslední film Vlastimila Brodského. Jeho se týkala i naše první otázka.

ABE: Spolu s Vlastimilem Brodským hrála ve filmu Stella Zázvorková, jaké to bylo s nimi při natáčení?

VM: Jsem zvyklý a tady se to obzvláště podařilo, spolupracovat s herci na filmu dlouho dopředu. Hodně jsme přepisovali scénář, kterým jsme pozorně

prošli. Takže během natáčení se už nic nemuselo dělat a pouze jsem se díval, jak si to Vlastimil Brodský a Stella Zázvorková užívají.

ABE: Dělal se přesto nějaké změny?

VM: Hlavně jsme dbali na to, aby v tom nebyl žádný sentiment. To byl náš hlavní cíl. Samotné herectví to už bylo jen jemné tahání nitkami. Hlídnání maličností.

ABE: Jak byl tento film přijat zde v Torontě?

VM: Kritici to viděli a přijali velmi příznivě. Stejně to přijalo i obecenstvo. Lidé tleskali i během představení, někteří i vstávali, což bylo pro mne velkým překvapením. Brodský si získal diváky od prvního okamžiku, kdy se objevil ve filmu. Trochu mne to překvapilo, protože nikdo ho nemohl znát. Ohledně distribuce není ještě zcela rozhodnuto, ale o film je velký zájem a pan Friedman je pouze před rozhodnutím komu ho prodá. Je to určitá satisfakce, že tento film založený na českých hereckých obličejích je takto příznivě přijat na tomto kontinentu.

ABE: Jak to vypadalo po představení?

VM: Na konci filmu byl dlouhý potlesk, takže mi hučelo v hlavě a čas na diskusi byl limitovaný, takže nevím ani přesně o čem byla. Dotazy se týkaly hlavně herců. Diváci chtěli vědět víc. Jediná nespokojenost snad byla s tím, že film skončil.

ABE: Věděli lidé, že to byl Brodského poslední film?

VM: Ptali se na něj, tak jsem jim musel říci, co se stalo a že letos na jaře zemřel. To bylo pro lidi v sále obrovské zklamání a způsobilo to i hodně emocí.

ABE: Jak jinak zapůsobil na vás tento festival?

Pokračování na str. 5